

Список використаних джерел:

1. Голдовский Б. П. Театр кукол Украины. / Б. П. Голдовский, С. А. Смелянская. – Сан-Франциско : Изд-во International Press, 1998. – 274 с.
2. Деммени Е. С. Призвание – кукольник /Деммени Е. С. – Л. : Искусство, 1986. – 199 с.
3. Дитячий театр. Начерк Митруся. – Полтава : Вид-во Полтавської спілки споживчих тов-в, 1919. – 129 с.
4. Кисіль О. Новий український театр // Український театр: Зб. Київ: Мистецтво, 1968. – 177 с.
5. Образцов С. В. Что такое кукольный театр? / С. В. Образцов // Что и как в театре кукол? Сб. ст. – М. : СТД РСФСР, – 1990. – 127 с.
6. Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори / С. Ф. Русова – К. : Освіта, 1996. – 304 с.

Федорчук Д.О.,

студент ІV курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Орлова О.В., кандидат культурології, доцент з/н кафедри, завідувач кафедри культурології ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «HAUTE COUTURE»

Історично склалося, що людина завжди вдається до пошуків самої себе, своєї ідентифікації з певною соціальною групою, дотримується зразків та наслідує їх. В зв'язку з чим варто визначити, що самоідентифікація люди, яка забезпечує ритуальність культури, та механізми її розвитку та відтворення набувають особливого значення та потребують постійної уваги науковців і дослідників [1].

Одним із способів реалізації цієї потреби є таке культурне явище як мода. Мода (фр. mode, від лат. modus - міра, образ, спосіб, правило) – сукупність звичок, цінностей і смаків, прийнятих у певному середовищі в певний час; встановлення ідеології чи стилю у сфері життя чи культури [2]. Мода сприяє збереженню культурної традиції, символізує соціальний статус, спрямовує поведінку, встановлює межі дозволеного та бажаного, виступає засобом досягнення суспільного визнання [3].

До ХІХ століття мода поширювалася лише на дуже невелику кількість людей – правителів, аристократів, придворних (за різними джерелами, близько 5–10 % населення Європи); костюм інших людей носив традиційний характер і

протягом століть змінювався мало. Основним принципом такого костюму був принцип відповідності, тобто «хто я є, так я й виглядаю». За костюмом можна було точно визначити не тільки соціальний та сімейний стан, а й професію, місце проживання людини. Мода спочатку існує тільки для вузького кола, але поступово, окрім принципу підбору одягу «хто я є», актуальним стає принцип «ким я хочу здаватися, так я й одягаюсь». Так, ще в XVII столітті провінційні альфонси, що брали напрокат за останні гроші модні вбрання, зачаровували міських панянок [4].

Історія моди сягає своїм корінням в стародавні цивілізації. Як виникло поняття «мода», достеменно невідомо. Найімовірніше, воно сформувалося у західноєвропейських країнах довільно, у зв'язку з постійною появою нового одягу різних фасонів та різних назв. Деякі фахівці в історії моди вважають, що зародження моди почалося в XII-XIV століттях, коли в костюмі значною мірою почали з'являтися елементи, не обумовлені необхідністю, а призначені для його прикраси. В XV столітті з розвитком кравецького мистецтва зароджується конструювання одягу, технологія його виготовлення починає помітно ускладнюватись.

У XVI столітті та на початку XVII століття на Європейську манеру одягатися впливає мода Іспанії. У цей період, що отримав назву Золотого віку Іспанії, країна досягає світового економічного та політичного лідерства, і, відповідно, велика кількість елементів іспанського костюму на той час стають широко популярними. Наприкінці XVI століття вплив на тенденції в європейському одязі почала чинити і Італія, де в цей час зародився стиль Бароко. Італія славилася своїми чудовими тканинами, і вся заможна публіка, що прагнула розкішно одягатися, хотіла носити одяг з італійського оксамиту, атласу, тафти та мережива. Головною законодавицею італійської моди у XV столітті була Флоренція, а у XVI – Венеція [5].

Французька мода стала домінантною у Європі із середини XVII століття. У цей період Франція стала однією з наймогутніших світових держав, центром політичного та культурного життя Європи. Мода створювалася в країні як значний компонент культурного, політичного та соціального життя. Виникають закони краси, а весь світ бере приклад з французенок. З'являються перші видання стилю та моди. До моди входять: мушки, перуки, жіночі корсети, стиль рококо.

Протягом XVII - XIX століть фасони одягу постійно змінювалися, стаючи то більш складними, то більш спрощеними. З середини XIX століття в моді стали відбуватися зміни, що наближають її до сьогодення. Елементи чоловічого костюму почали проникати до жіночого гардеробу, намітилася поява спортивного одягу, зароджувалася тенденція спрощення форм одягу [6].

Важливо ще раз зазначити той факт, що протягом ходу історії мода ставала все доступнішою для загалу – так, раніше мода зароджувалася серед представників вищого прошарку, серед тодішньої еліти суспільства, після поступово просочувалася в нижчий щабель населення, і набувала широкого вжитку. Таким чином, цінність певної моди (її «модність») швидко сходила

нанівець, вона втрачала свою функцію «новизни», у зв'язку з чим аристократії необхідно було вигадувати щось нове. І чим швидше мода доходила до люду, тим швидше змінювалася й сама мода [7].

Технологічний прогрес успішно прискорював розвиток промисловості, тож привілей дотримання модних трендів став добиратися до широкого загалу все більшими темпами.

Тогочасна Франція, встановлюючи новий лад після Великої Революції 1789-1799 рр., не обійшла стороною й модне питання. Так, був виданий указ, який дозволяв усім громадянам Республіки носити будь-який одяг за їхнім бажанням і вподобанням. Ці події відбувалися на фоні наступаючої Другої науково-технічної революції, тож усі процеси, пов'язані з розвитком легкого виробництва, різко пішли вгору. Ткацька справа процвітала, а межа між вищим і нищим класом у відношенні моди практично стирається [8].

Сучасні автори зауважують, що починаючи з 60-х років ХХ ст., в моді не спостерігається домінування якоїсь одної магістральної тенденції. Мода стає доступною ще у плані виникнення її різноманітностей. Аристократія перестала бути єдиною визначальною для нових модних віянь соціальною групою [7].

Всі ці «підмоди» можна поділити на два види: так звана «висока мода» і «mass-market». Проводячи паралель «високої моди» з елітарною культурою, а «mass-market» з масовою, - можна зрозуміти принципи, за якими відбувається сьогоденна класифікація моди.

Так, високою модою називають усі сфери, пов'язані з розробкою, виготовленням і презентацією високоякісних ексклюзивних одягу, аксесуарів та інших модних тенденцій. Така мода, як це раніше й було, доступна лише невеликому зрізові суспільства: найбагатшим, найвпливовішим, найзаможнішим – тобто, еліті (хоча, як і в випадку з елітарною культурою, це слово втратило свою визначеність і закріпленість, й стало поняттям відносним) [9].

Назва «mass-market» - в перекладі з англійської означає «масовий ринок» - найточніше передає суть такого сегменту моди: масово, не дуже високої якості, однак дешево, популярно, доступно, і легко сприймається [10].

Тенденції високої моди розвиваються паралельно з тенденціями mass-market, проникають одні в одних і чинять взаємний вплив. Сучасний погляд на поширення моди отримав назву «теорія розсіювання», прихильником якого був англійський філософ Герберт Спенсер. Згідно з нею, нове може виникати в будь-якому соціальному прошарку, в будь-якій соціальній групі чи субкультурі, і потім поширитися на інші. Тим не менш, наголосимо на все ж існуванні розділення моди на високу та масову [7].

І, говорячи про високу моду, не можна обійти стороною таке явище як «haute couture» («от кутюр»). Англієць Чарльз Фредерік Уорт переїхав до Франції, аби побудувати свою кар'єру в країні-законодавиці мод, і йому, як і всім тогочасним французьким модельєрам, довелося зіткнутися з інакшою стороною стрімкого розвитку ткацької промисловості. Повсюдний плагіат з боку кравців, які крали дизайн і робили подібний одяг для звичайного люду, і

відповідна юридична незахищеність модельєрів – стали рушіями до об'єднання настатусніших і наймайстерніших із них у так званий Синдикат - *Chambre Syndicale de la Haute Couture*.

По суті Синдикат є об'єднанням Домів моди, які обшивають аристократію та фінансову верхівку суспільства. Чарльз Уорт, який був перший, хто створив свій Дім мод, став засновником і ідеологом Синдикату.

Це внесло докорінні зміни в систему галузі пошиву: Уорт почав сам диктувати клієнтам-аристократам своє бачення моди – ті ж лише вносили невеликі корективи в тому, що хочуть бачити на собі. Моду починають диктувати дизайнери, а не багаті. Він перший зробив розділення колекцій за сезоном, перший пришив до наряду стрічку зі своїм ім'ям і першим ввів показ мод на живих манекенницях, відмовившись від поширеної тоді практики відправляти клієнтам ганчір'яні ляльки, вдягнені у пропонований міні-наряд.

Чарль Фредерік Уорт перший перестав розглядати кравця як ремісника, а возвів його до художника і гордо назвав його «кутюр'є» [11].

І ось ми підходимо до найголовнішого питання нашого дослідження. Поняття «кутюр'є» та «от кутюр» увійшли до сучасного обігу в багатьох країнах, і дуже часто «от кутюр» використовують як поняття, тотожне високій моді – що є некоректним і неправильним.

Необхідно внести ясність до цього питання. Отже, в перекладі з французької «*haute couture*» означає «високий пошив», що трансформувалося в «високу моду», однак сам термін «*haute couture*» охороняється законом Франції і визначається Уортівським Синдикатом.

Chambre Syndicale de la Haute Couture затверджена як «регулююча комісія, яка визначає, які будинки моди мають право називатися справжніми будинками от кутюр». У їхніх правилах зазначено, що лише ті компанії, які згадані у списку, який щорічно складається комісією при Міністерстві промисловості, мають право користуватися лейблом *haute couture*, а модельєри таких компаній – зватися «кутюр'є» [12].

Члени Синдикату повинні дотримуватися певних правил:

- Мати основне виробництво та бутіки в Парижі, аби юридично входити до відомства французького Департаменту промисловості;
- Кількість службовців у Модному Домі має бути не менше 15 + троє постійних манекенниць;
- Застосовувати тканини найвищої якості (і, відповідно, найвищої цінової категорії);
- До осінньо-зимового та весняно-літнього сезону двічі на рік мають бути створені колекції: для кожного дефіле по 35 денних та стільки ж вечірніх моделей, а також влаштовувати покази для клієнтів (тепер їх нерідко замінюють відеозаписи);
- При виготовленні нарядів обов'язкове застосування ручної праці. Кількість машинних швів не має перевищувати 30 %. У 2001 році правила прийому до Синдикату були трохи спрощені, що дозволило отримати звання кутюр'є таким модельєрам як Жан-Поль Готье та Тьеррі Мюглер [13].

Таким чином, стає очевидною різниця між високою модою та от кутюр: Висока мода – вся сфера виробництва та реалізації модних тенденцій найвищої якості, а от кутюр – продукція Домів моди-членів Паризького Синдикату. Тобто, можемо дійти висновку, що хоча ці поняття не є тотожними і не можуть використовуватись як синоніми, множина значень поняття «от кутюр» міститься всередині множини поняття «висока мода» - вона є її складовою.

Не вся висока мода є от кутюр, однак все що от кутюр – однозначно висока мода.

Отож, дослідивши історію моди та термінологію від початку їх зародження до нового часу, ми знайшли підтвердження принципової різниці між поняттями «от кутюр» і «висока мода», що є надзвичайно важливим у відношенні аспектів грамотності й коректного використання термінів, культури, моди, мистецтва та юриспруденції.

Список використаних джерел:

1. Конева А.В. Мода как иное // Российская массовая культура конца XX века. Материалы круглого стола. 4 декабря 2001 г. – СПб.: Санкт-Петербургское философское общество. 2001. С. 82-87.
2. Людмила Кибалова, Ольга Гербенова, Милена Ламарова. Сущность и влияние моды // Иллюстрированная энциклопедия моды. — Прага: Артия, 1966.
3. Ильин А.Н. Мода. Роль моды в обществе потребления. – Текст: электронный // Культуролог – сетевой ресурс : [сайт]. – 2015. - URL: https://culturolog.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=2059&Itemid=32#_ftn1.
4. Демшина А.Ю. Мода в контексте визуальной культуры: вторая половина XX – начало XXI вв. – Текст: электронный // Культура – ВикиЧтение : [сайт]. – 2017. – URL: <https://culture.wikireading.ru/63209>.
5. Мода и стиль – Что это? Чем эти понятия отличаются друг от друга. – Текст: электронный // Блог стилистов «Алгоритмы имиджа» - Центр имидж-консалтинга и обучения : [сайт] – 2018. – URL: https://image66.ru/blog/sovety_stilistov/moda-i-stil.html.
6. История моды. Как возникла мода. – Текст: электронный // Casual – Энциклопедия моды : [сайт] – 2020. – URL: <https://www.casual-info.ru/wiki/История%20моды.%20Как%20возникла%20мода/>.
7. Кошелева Д.С. Мода как феномен современной европейской культуры. – Текст: электронный // Культура – ВикиЧтение : [сайт]. – 2014. – URL: <https://culture.wikireading.ru/63209>.
8. Лекманов Филипп. История французских революций. – Текст: электронный // Arzamas - Academy : [сайт]. – 2018. – URL: <https://arzamas.academy/materials/756>.
9. Саме Ж. Высокая мода. — Изд. Группа «Азбука-классика», 2010.
10. Что такое масс-маркет: основы. – Текст: электронный // SendPulse : [сайт]. – 2020. – URL: <https://sendpulse.ua/ru/support/glossary/mass-market>.

11. Haute Couture или Парижский синдикат моды. – Текст: електронний // Spletnik – Новости шоу-бизнеса : [сайт]. – 2019. – URL: https://www.spletnik.ru/blogs/moda/106340_haute-couture-ili-parizhskiy-sindikat-mody.
12. Fédération de la Haute Couture et de la Mode. - Текст: електронний // FHCM - site officiel : [сайт]. – 2021. – URL: <https://fhcm.paris/en/haute-couture-2/>.
13. Возникновение Синдиката Высокой моды в середине XIX века. — Текст : електронний // Искусствоed.ru – сетевой ресурс об искусстве и культуре : [сайт]. – 2017. – URL: <https://iskusstvoed.ru/2017/08/31/vozniknovenie-sindikata-vysokoj-mod/>.

Іванченко М.В.,

студентка IV курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Мерлянова О.А., кандидат мистецтвознавства, доцент, заввідувач кафедри хореографії ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ БУЛІНГУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Проблема непорозуміння між учнями в школах та інших освітніх закладах завжди мала місце. Суперечки перманентно притаманні шкільному середовищу, оскільки останнє за своєю сутністю є соціумом, в якому завжди існує конфлікт за розподіл суспільного продукту. В даному випадку, таким продуктом буде виступати авторитет та увага однолітків, що є необхідними атрибутами при побудові свого іміджу для кожного члена суспільства. Проте останнім часом вираз, якого набувають ці суперечки та непорозуміння серед підлітків, стає відверто масштабним та явно надмірним [1, 195].

Булінг є конституційно-правовим деліктом, який посягає на низку конституційних право на життя (ст. 27), право на повагу людської гідності (ст. 28), право на особисте та сімейне життя (ст.32), право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань (ст. 34), право власності (ст. 41), право на освіту (ст. 53) тощо. Це дає підстави стверджувати, що булінг виступає конституційно-правовим деліктом, оскільки посягає на найвищу соціальну цінність в державі – людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку [2, 35].

Булінг – це діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно